

ÎNCHEIERE

1 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Nicolae Chiriac în
interesele Valentinei Galibarenco,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată (acțiune oblică)
depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Valentinei
Galibarenco cu privire la încasarea datoriei acumulate față de Cooperativa de
Construcție a Locuințelor nr. 134 din Chișinău,

împotriva deciziei din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 iunie 2018 SA „Termoelectrica” (creditor al CCL nr. 134 din Chișinău)
a înaintat acțiune oblică, împotriva Valentinei Galibarenco, solicitând:

- încasarea de la Valentina Galibarenco în beneficiul CCL nr. 134 din
Chișinău, a sumei de 9 641,56 de lei cu titlu de datorie pentru consumul de energie
termică, pentru perioada ianuarie 2017 – mai 2018;

- încasarea de la Valentina Galibarenco în beneficiul SA „Termoelectrica” a
cheltuielilor de judecată, constituite din taxa de stat în mărime de 289,25 de lei;

Motivele cererii de chemare în judecată, astfel după cum au fost expuse de
reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

Potrivit contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 134 din 1
iulie 2008, încheiat între CCL nr. 134 din Chișinău și SA „Termoelectrica” (până
la redenumire - SA „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2 din Chișinău” -
succesorul în drepturi al SA „Termocom” în procedura falimentului), CCL nr. 134
din Chișinău s-a obligat să achite lunar plata pentru utilizarea energiei termice
furnizate. Din cauza neonorării obligațiilor de plată pentru energia termică,
debitorul a acumulat față de creditorul SA „Termoelectrica” datorii.

CCL nr. 134 din Chișinău a prestat la rândul său servicii de gospodărire
comunală, inclusiv alimentarea cu energie termică, pentru toți proprietarii /
chiriașii / locatarii apartamentelor / încăperilor locuibile și nelocuibile a blocurilor
locative gestionate, care au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat și au obligația
de a achita în termen contravaloarea conform facturilor (chitanțelor) primite, (art.

25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002).

În caz de neachitare de către consumatorii finali a datoriilor la serviciile locativ-comunale, inclusiv pentru energia termică consumată, CCL nr. 134 din Chișinău este în drept și are obligația de a înainta acțiuni în judecată privind încasarea datoriilor, pentru a stinge creanța sa față de SA „Termoelectrica” din contul achitărilor efectuate de către sub consumatorii restanți.

Respectiv reclamantul SA „Termoelectrica” a menționat că CCL nr. 134 din Chișinău nu a acționat în judecată consumatorii restanți, inclusiv pe pârâta Valentina Galibarenco, datoria cărei pentru consumul energiei termice, pentru perioada ianuarie 2017 - mai 2018, constituie 9 641,56 lei.

În consecință, CCL nr. 134 din Chișinău a omis exercitarea drepturilor și acțiunilor sale, fapt ce o pune în imposibilitate de a achita creanțele față de SA „Termoelectrica”, devenind de fapt debitorul SA „Termoelectrica”.

Astfel, exercitând acțiunea oblică, reclamantul „Termoelectrica” SA exercită în realitate acțiunea debitorului său CCL nr. 134 din Chișinău.

În drept, acțiunea s-a întemeiat în baza prevederilor art. 599-601, art. 512, 514, 530, 572, 602, 617 alin. (2) lit. a) din Codul civil, art. 25 din Legea serviciilor publice de gospodărire comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002 și art. 51 din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015.

Prin hotărârea din 3 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea s-a respins ca fiind tardivă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SA „Termoelectrica” a declarat apel.

Prin decizia din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SA „Termoelectrica”, s-a casat hotărârea din 3 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care:

S-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” împotriva Valentinei Galibarenco cu privire la încasarea datoriei acumulate față de CCL nr. 134 din Chișinău.

S-a încasat de la Valentina Galibarenco în beneficiul CCL nr. 134 din Chișinău datoria în sumă de 9 641,56 de lei pentru perioada ianuarie 2017 - mai 2018.

S-a încasat de la Valentina Galibarenco în beneficiul SA „Termoelectrica”, cu titlu de cheltuieli de judecată constituite din taxa de stat suportată la examinarea cauzei în instanță de fond, suma de 289,25 de lei.

În motivare instanța de apel a conchis că acțiunea este întemeiată, or, pentru perioada ianuarie 2017 - mai 2018, intimata a acumulat față de CCL nr. 134 din Chișinău datorii în sumă totală de 9 641,56 de lei pentru consumul energiei termice, fapt ce se probează prin facturile necontestate, anexate la materialele cauzei.

În ceea ce privește argumentul instanței de fond că pretențiile privind încasarea datoriei pentru perioada ianuarie 2017 – mai 2018, urmează a fi respinse în temeiul expirării termenului de prescripție, instanța de apel a reținut că potrivit Informației despre achitarea serviciilor locativ comunale întocmită de către SA „Termoelectrica”, pe parcursul anilor, pârâta a efectuat diverse plăți, circumstanță care în temeiul art. 277 alin. (1) lit. b) din Codul civil (în redacția de până la 1

martie 2019) condiționează întreruperea cursului prescripției extinctive, pe motiv că debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria formată.

La 4 mai 2020, avocatul Nicolae Chiriac, acționând în numele și interesele Valentinei Galibarenco, a declarat recurs împotriva deciziei din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu soluția instanței de apel, invocând prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), lit. c) din Codul de procedură civilă, și anume că la emiterea deciziei contestate instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

La fel, la examinarea cauzei în ordine de apel, instanță a examinat superficial materialele dosarului, a apreciat selectiv și arbitrar probele din dosar, pronunțând o decizie vădit ilegală.

Curtea de Apel nu a ținut cont de prevederile art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002.

La fel nu s-a ținut cont de faptul că anterior atât SA „Termoelectrica” cât și CCL-134 în anul 2011 s-au adresat în instanță de judecată cu cereri de chemare în judecată, solicitând de la pârâtă datoria în mărime de 9641,56 lei, adică sumă identică cu suma datoriei solicitată în speță.

Cu toate că reclamantul invocă că datoria pârâtei la consumul energiei termice în mărime de 9 641,56 de lei s-a acumulat pe perioada ianuarie 2017 - mai 2018, SA „Termoelectrica”, nu a explicat și nici nu a demonstrat că datoria din anul 2011 care este identică cu datoria solicitată în speță, sunt datorii distincte și acumulate în perioade diferite.

Instanța de apel în textul actului de dispoziție pronunțat nu s-a expus și nu a desfășurat aspectul ce ține de faptul că suma de 9 461,56 de lei este o datorie istorică, care a fost acumulată în perioadă deferită celei indicate de către reclamant în prezenta acțiune și se regăsește în tabelul de datorii încă din lunile aprilie 2008.

Respectiv în lipsa unei argumentări clare asupra situației respective, este imposibil de a da o apreciere corectă și de a stabili legalitatea deciziei contestate, în condițiile când din textul actului de dispoziție pronunțat de către instanța de apel nu se reliefează cert care este suma datoriei ce urmează a fi achitată de către Galibarenco Valentina pentru perioada menționată de către reclamant (anii 2017-2018), având în vedere că pârâta în această perioadă a mai efectuat achitări.

În atare ordine de idei, considerăm că instanța de apel prin încasarea plății pentru serviciile de energie termică în sumă de 9 641,56 de lei pretins acumulată în perioada 2017-2018 a depășit limitele judecării apelului, or, în prezenta cerere de chemare în judecată s-a solicitat încasarea datoriei pentru perioada ianuarie 2017 - mai 2018, dar nu și pentru perioada precedentă, pe când din probele la dosar rezultă în mod clar că suma de 9 641,56 lei s-a acumulat într-o altă perioadă mai veche.

Or, rezultând din lista calculului și achitării pe energia termică din 1 august 2006 și până 1 noiembrie 2010, respectiv 1 noiembrie 2015 și până la 1 iunie 2018 se identifică aceiași datorie în sumă de 9 641,56 de lei, care este acumulată pe o altă perioadă de timp decât cea solicitată de către reclamant în cererea de chemare în judecată.

Consideră că la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța ierarhic inferioară nu a aplicat corect legea încălcând securitatea raporturilor juridice și nu a ținut cont de prevederile prevederilor art.123 alin.(2) din Codul procedură civilă.

Or anterior prin hotărârea din 11 aprilie 2007 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, acțiunea CCL-134 din Chișinău împotriva Valentinei Galibarenco, intervenient accesoriu SA „Termocom” în procedura planului (predecesorul SA „Termoelectrica”) privind încasarea datoriei, a fost admisă parțial.

Astfel că, ca urmare a pronunțării hotărârii din 11 aprilie 2007, Valentina Galibarenco a achitat integral suma datoriei de 1 619,73 de lei, fiind emis bonul de plată din 17 aprilie 2007.

Totodată, ca urmare a plății în contul hotărârii de judecată, SA „Termocom” nu a efectuat un recalcul al datoriilor la serviciile comunale pentru energia termică livrată Valentinei Galibarenco de la suma de 13 214,14 lei la suma de 0 lei începând cu luna aprilie 2007, însă acestei obiecții invocate de Valentina Galibarenco instanța de apel nu ia dat apreciere.

Astfel că, apelantul SA „Termoelectrica” a continuat să indice la rubrica datoriei suma de 9 641,56 de lei, pe care o pretinde din contul Valentinei Galibarenco prin tabelul desfășurat al plăților, ceea ce este nefondat.

Prin urmare, consideră că prin decizia din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost reținută abuzivă cerința apelantului SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea pretinsei datoriei de 9 641,56 de lei pretins acumulată în perioada anilor 2017-2018, în situația în care Valentina Galibarenco a achitat toate datoriile pentru energia termică la starea din luna aprilie 2007 și până în anul 2018, respectiv în privința acesteia urma a fi efectuat un recalcul față de suma de 9 641,56 de lei.

Totodată, până în prezent, începând cu luna mai a anului 2007, Valentina Galibarenco a achitat integral, lunar pentru consumul de energie termică livrată conform facturilor, (neglijând sumele de 9 641,56 de lei incluse de prestator cu titlu de datorie) iar careva datoriei în sumă de 9 641,56 de lei pentru consumul în perioada 2017-2018 aceasta nu a acumulat față de SA „Termoelectrica”, fapt ce se demonstrează prin actul de verificare, conform cărui se constată cu certitudine că suma calculată pentru consumul de energie termică al intimitei în perioada 1 ianuarie 2007 - 31 iulie 2018 este de 72 509,40 de lei, iar suma achitată în perioada 1 ianuarie 2007- 31 iulie 2018 este de 72 509,40 de lei, adică identică cu cea calculată, careva sume în plus nu au fost achitate de către intimată.

Astfel că nu poate fi înțeles, în ce mod Curtea de Apel a ajuns la concluzia că pretinsa datorie de 9 641,56 de lei s-ar fi acumulat în perioada 2017-2018.

La caz, urmează a se ține cont de faptul că Valentina Galibarenco achita pentru consumul de energie termică ținând cont de facturile lunare emise, pe care intimata le achita în luna imediat următoare a celei de plată, iar în cazurile în care intimata nu achita integral pentru luna precedentă, atunci aceasta stingea în cel mai scurt timp datoria pentru consumul curent al lunilor anterioare în alte luni din același an și nu efectua careva acțiuni de plată suplimentară, care ar exceda datoriile curente/lunare la consumul de energie termică după cum pretinde apelantul, or pretinsa datorie de 9 641,56 de lei a rămas neschimbată în tot acest răstimp începând cu anul 2008 și până la data adresării în instanță de judecată în anul 2018.

Mai mult ca atât, intimata nu a întreprins careva acțiuni de recunoaștere a pretinsei datoriei de 9 641,56 de lei, iar instanța de apel nu a motivat prin decizie în

care luni și care acțiuni de recunoaștere a datoriei au fost întreprinse de către Valentina Galibarenco.

Curtea de Apel nu a dat apreciere constatărilor instanței de fond prin hotărârea din 3 decembrie 2018, pct.18, conform căruia „Reieșind din facturile anexate la materialele cauzei rezultă că datoria pârâtei la consumul energiei termice în mărime de 9 641,56 lei datează încă din luna martie 2010, fapt confirmat prin factura eliberată acesteia pentru încălzire și prepararea apei calde, perioada de facturare fiind 22 februarie 2010 - 24 martie 2010 (f.d. 129). Suma datoriei indicate cu careva majorări în unele luni, persistă până în perioada de facturare 28 martie 2018 – 3 aprilie 2018, potrivit facturii eliberate pentru luna aprilie 2018 (f.d. 11, 44-128).”.

A menționat că în speță corect s-a constatat că termenul general de prescripție de 3 ani în interiorul căruia reclamantul putea să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este depășit, reclamantul nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție, iar pârâta în favoarea căreia a curs prescripția, a invocat expirarea termenului de prescripție extinctivă.

Mai mult ca atât, din analiza actului de verificare (f.d. 40-43) anexat de reclamant la materialele cauzei se constată creanțe pentru perioada 1 ianuarie 2007-31 iulie 2018 în sumă de 9 641,56 de lei, dar nu pentru perioada 2017-2018.

Respectiv, SA „Termoelectrica” prin acțiunea din 2018 încearcă să camufleze respectarea termenului de prescripție.

Astfel că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că acțiunea oblică înaintată de SA „Termoelectrica” a fost depusă în instanța de judecată tardiv.

În speța dedusă judecării, reieșind din înscrisurile prezentate de reclamantul SA Termoelectrica în susținerea acțiunii oblice, materialul probator, dar și din analiza termenilor și dărilor din facturile anexate, în raport cu data depunerii cererii de chemare în judecată, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că cererea de chemare în judecată a fost depusă peste termenul de prescripție extinctivă de 3 ani, respectiv instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge ca tardivă cererea de chemare în judecată.

Respectiv, Curtea de Apel Chișinău prin soluția adoptată din 5 decembrie 2019 a interpretat eronat legea încălcând principiul securității raporturilor juridice și greșit a ajuns la concluzia că acțiunea urma a fi admisă, în situația în care hotărârea instanței de fond era corectă și legală.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 26 martie 2020 (f.d. 244), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurente lipsește. Din acest considerent, Colegiul consideră că recursul din 4 mai 2020 este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 2 iunie 2020 în adresa intimațiilor a fost expediată copia cererii de recurs depusă de avocatul Nicolae Chiriac în numele și interesele Valentinei Galibarenco, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de avocatul Nicolae Chiriac în numele și interesele Valentinei Galibarenco nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Nicolae Chiriac în numele și interesele Valentinei Galibarenco.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru